TE-palvelut
tjänster i services

Uudenmaan työ- ja elinkeinotoimisto

LAUSUNTO

14.11.2016

Eduskunnan työelämä- ja tasa-arvovaliokunnalle

Asia Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi perustulokokeilusta sekä tuloverolain 92 §:n ja ennakkoperintälain 17 §:n väliaikaisesta muuttamisesta (HE 215/2016 vp)

UUDENMAAN TE-TOIMISTON LAUSUNTO

Uudenmaan TE-toimisto lausuu hallituksen esityksestä eduskunnalle laeiksi perustulokokeilusta sekä tuloverolain 92 §:n ja ennakkoperintälain 17 §:n väliaikaisesta muuttamisesta (HE 215/2016 vp) työelämä- ja tasa-arvovaliokunnalle seuraavaa.

Uudenmaan TE-toimiston pääasiallinen huomautus kohdistuu esityksen kohtaan 4.3, jossa on arvioitu vaikutuksia kuntien ja viranomaisten toimintaan. Vaikutusarvioinnin mukaan perustulo vaikuttaisi ennen muuta työvoimaviranomaisten työskentelyyn. Perustuloa maksettaisiin vastikkeetta ilman, että työtön henkilö olisi velvoitettu ilmoittautumaan työ- ja elinkeinotoimistoon tai hakemaan kokoaikatyötä. Jos työtön ilmoittautuu TE-toimistoon, hän olisi edelleen oikeutettu TE-toimiston tarjoamiin TE-palveluihin ja saamaan apua työllistymiseen. Perustulon saaja voisi kuitenkin kieltäytyä tai erota työllistymistä edistävistä palveluista ja koulutuksesta ilman, että hänelle voitaisiin langettaa korvauksettomia määräaikoja, eli karensseja. Tämä tarkoittaisi myös sitä, että perustuloa saava henkilö voisi kieltäytyä tarjotusta työstä ilman nykyisiä sanktioita. Perustulon saaja ei olisi myöskään velvoitettu laatimaan, tarkistamaan tai noudattamaan työllistymis- tai aktivointisuunnitelmaa, eikä hänen tarvitsisi olla TE-toimiston tavoitettavissa. Perustulon lisäksi ansiosidonnaista etuutta saavilla henkilöillä nämä velvoitteet ansiosidonnaisen etuuden osalta säilyisivät siltä osin kuin kyse on ansiosidonnaisen työttömyysetuuden ehdoista. Perustulokokeiluun osallistuva henkilö voisi päättää myös itsenäisesti, missä määrin hän opiskelee, tekee vapaaehtoistyötä, työskentelee osa-aikaisesti tai toimii yrittäjänä ilman, että hän menettäisi oikeutta etuuteen.

Uudenmaan TE-toimisto pitää yllä esitettyä esityksen kohtaa hieman ongelmallisena ja ristiriitaisena. Varsinaisissa säädöstekstiehdotuksissa ei tätä ole määritelty vaikutusarviointiosuudessa kerrottua vastaavalla tavalla eikä säädöksissä siten näin tultaisi säätämään. Uudenmaan TE-toimisto ehdottaakin tältä osin tarkennusta esityksen tekstiin virhetulkintojen välttämiseksi. Uudenmaan TE-toimiston näkemyksen mukaan perustulokokeilussa mukana olevalle henkilölle ei käytännössä aiheutuisi työttömyysturvan seuraamusjärjestelmän mukaista etuuden menetystä ns. perustulon saamisen tuoman kompensaation perusteella. Sääntelyllisesti sekä työvoimapoliittisten edellytysten selvittämistä työttömyysetuuden kannalta että työttömyysturvan seuraamusjärjestelmää työvoimapoliittisten lausuntojen antamisenkin suhteen sovellettaisiin perustuloa saaviinkin kuitenkin nykyistä vastaavasti.

Muilta osin Uudenmaan TE-toimisto pitää perustulokokeilua kannatettavana sekä kokeiluna että vaikuttavuuksien selvittämiseksi käytännössä.

Ari Sormunen
palvelupäällikkö

UUDENMAAN TYÖ- JA ELINKEINOTOIMISTO I NYLANDS ARBETS- OCH NÄRINGSBYRÅ
PL 1003, 00521 Helsinki I PB 1003, 00521 Helsingfors

Puh (vaihde) 0295 040 000
Tfn (växel) 0295 040 000